

KOMITET OCHRONY PRZYRODY POLSKIEJ AKADEMII NAUK
COMMITTEE FOR NATURE CONSERVATION, POLISH ACADEMY OF SCIENCES

Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk

ul. Lubicz 46, 31-512 Kraków; Tel. (+48)(12)424-17-00, Fax. (+48)(12)421-97-90

e-mail: z.mirek@botany.pl & a.nikel@botany.pl

STANOWISKO KOMITETU OCHRONY PRZYRODY POLSKIEJ AKADEMII NAUK

W SPRAWIE INWESTYCJI W SŁOWACKIEJ CZĘŚCI TATR

Szanowny Pan Grzegorz Schetyna
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Niniejszym, zwracamy się do Pana Ministra, jako przedstawiciela właściwego dla sprawy organu Władzy Państwowej, z prośbą o interwencję w sprawie, której ranga wymaga reakcji na wysokim szczeblu. Rzeczą dotyczy wielkoskalowych inwestycji turystyczno-rekreacyjnych, których realizację rozpoczęto na obszarze Tatr po stronie słowackiej w obszarach szczególnie cennych, chronionych prawem krajowym i międzynarodowym. Skala inwestycji prowadzi wprost i nieuchronnie do zniszczenia nie tylko bezcennego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego na obszarze Tatr słowackich, ale także po stronie polskiej. Górotwór tatrzański jest bowiem zintegrowanym pod względem strukturalno-funkcjonalnym ekosystemem wysokogórskim i to, co dzieje się w jednej jego części nie może pozostać bez wpływu na całość. Inwestycje, przerażające w swej skali i skutkach, jeszcze na etapie zamierzeń stały się przedmiotem jasno wyartykułowanych niepokojów Rady Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego, a obecnie także Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) – najpoważniejszej w skali świata instytucji zajmującej się problematyką ochrony przyrody. Sygnał z tak wysokiego szczebla jest oczywisty, gdyż chodzi o jedno z centrów różnorodności biologicznej Europy i najdalej na północ wysunięte centrum endemizmu na naszym kontynencie. Jest to obszar o kluczowym znaczeniu dla zachowania europejskiego dziedzictwa nie tylko przyrodniczego, ale także kulturowego. Dość wspomnieć, że Tatry są jedynym lub głównym w skali globalnej miejscem występowania kilkuset gatunków, podgatunków i odmian roślin i zwierząt.

Pragniemy przy tym zwrócić uwagę na niebezpieczne myślenie, które ma propagandowo „osłaniać” wspomniane inwestycje. Mówi się, że po wielkim wiatrołomie („Vel’ká Kalamita”), który przed kilku laty zniszczył ogromne połacie lasu, inwestuje się na obszarach rzekomo „już i tak zniszczonych”. Zapomina się przy tym, lub nie chce się pamiętać, że ten typ zniszczeń niezależnie od ich skali, należy do naturalnych zjawisk wpisanych w dynamikę przyrody (zajmuje się nimi, między innymi,

ekologia katastrof i ekologia zaburzeń). Wiemy też dobrze, że spontaniczna regeneracja przywraca własnymi siłami przyrody właściwy stan w zaburzonych miejscach. Co ważniejsze, niezależnie od rozmiarów owych zaburzeń, tak one jak i późniejsze, dynamiczne stadia sukcesji regeneracyjnej, są niezbędne do utrzymania wysokiego poziomu bioróżnorodności. We wspomnianym myśleniu brak także świadomości, że rozmiary owej naturalnej katastrofy są w znacznej mierze negatywnym następstwem wcześniejszej nieprzemyślanej „gospodarki” leśnej.

Równie niebezpieczny jest precedens i zły przykład, jakim stają się słowackie inwestycje, dla podobnych zamierzeń po stronie polskiej. Pomysły podobne do słowackich pojawiły się zresztą natychmiast wśród krajowych inwestorów i ujawniły w codziennej prasie, radiu i telewizji – wśród nich pomysł przekopania tunelu pod Tatrami.

W tym kontekście pragniemy raz jeszcze przypomnieć, że Tatry to unikatowy w skali kontynentu obszar przyrodniczy i kulturowy, chroniony statusem dwóch parków narodowych. To równocześnie obszar Natura 2000 chroniony dodatkowo jako transgraniczny rezerwat biosfery. Nie tylko narodowe, ale i międzynarodowe znaczenie tego obszaru oraz jego ponadpokoleniowa wartość domagają się interwencji na odpowiednio wysokim szczeblu. Komitet Ochrony Przyrody PAN, zwraca się przeto do Pana Ministra z prośbą o interwencję w tej sprawie, deklarując jednocześnie gotowość wszelkiej niezbędnej pomocy merytorycznej.

Kraków, dnia 18.11.2008

prof. dr hab. Zbigniew Mirek

Przewodniczący Komitetu Ochrony Przyrody PAN

Do wiadomości:

Pan Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych

Pan Profesor Maciej Nowicki, Minister Środowiska